



MRb

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Beslisnota Tweede Kamerbrief Personeelskrapte en
Capaciteitsproblematiek gevangeniswezen

Datum
27 november 2023

Ons kenmerk
5066042

1. Aanleiding

Op 26 oktober jl. heeft u de Kamer geïnformeerd over de capaciteitsdruk bij DJI en daarbij aangegeven dat er een reële kans bestaat dat op korte termijn een tekort aan beschikbare capaciteit zou ontstaan in de huizen van bewaring, de reguliere gevangenis en de afdelingen voor arrestanten. U heeft aangegeven dat samen met DJI en andere betrokken organisaties gewerkt zou worden aan maatregelen om een capaciteitstekort zoveel als mogelijk te voorkomen en aan een handelingskader voor situaties wanneer de capaciteit niet toereikend is.

Op 13 november bent u verder geïnformeerd over mogelijke maatregelen om in te zetten in het geval van capaciteitstekort en de benodigde stappen om die maatregelen verder uit te werken. DJI heeft nu aangegeven noodmaatregelen reeds z.s.m. in te moeten zetten, omdat er sprake is van zodanige krapte dat er nu al onvoldoende capaciteit is om gedetineerden te plaatsen en de verwachting is dat de druk de komende periode toeneemt.

2. Geadviseerd besluit

Ad a. akkoord gaan met het besluit om vanaf 6 december, tijdelijk geen volwassen mannelijke zelfmelders op te nemen.

Ad b. akkoord gaan met de verzending van bijgevoegde Kamerbrief waar in bovenstaande besluit en mogelijke vervolgmaatregelen in worden toegelicht.

3. Kernpunten

Oorzaak capaciteitstekort

Het capaciteitstekort wordt door een combinatie van een aantal zaken veroorzaakt, die in de brief verder worden toegelicht:

- De bezetting van het gevangeniswezen loopt gestaag op;
- Er is een structureel personeelstekort, ondanks DJI's inzet om de problematiek te verbeteren;
- Grootschalige renovatie;
- Het verblijf van 150 tbs-gestelden als passant in het gevangeniswezen, in afwachting van plaatsing in de tbs;
- Plaatsing van 18-plussers op een afdeling in JC Zeist, door het plaatsgebrek bij de JJI's.

Maatregelen

DJI en DGSenB werken momenteel gezamenlijk aan een aantal noodmaatregelen die de druk op de capaciteit in het gevangeniswezen moet verlagen. Daarbij was het vertrekpunt de instroom beperkende en uitstroom bevorderende maatregelen zijn eerder met de Tweede Kamer zijn gedeeld. In de brief aan de Tweede Kamer worden de volgende maatregelen verder toegelicht:

- Per 6 december mannelijke volwassen zelfmelders tijdelijk niet opnemen.
- Verkennen mogelijkheid beperken instroom arrestanten. Danwel het inzetten van alternatieven voor de ten uitvoerlegging van de straf zoals elektronisch toezicht met bijzondere voorwaarden.
- Optimaal benutten van de plekken in de Beperkt Beveiligde Afdelingen (BBA) door aanpassing van plaatsingscriteria.
- Verkennen mogelijkheden elektronische monitoring aan het einde van vrijheidsstraffen voor gedetineerden tussen de twee weken en een jaar.

Deze maatregelen betreffen allemaal tijdelijke maatregelen, die alleen worden ingezet wanneer nodig. Parallel blijft DJI onverminderd werken aan het oplossen van de personeelsproblematiek en andere oplossingen op de middellange en lange termijn. Daarbij zullen alle mogelijke maatregelen worden betrokken waaronder het (her)openen van locaties voor (specifieke) doelgroepen mede gezien de geografische diversiteit van de arbeidsmarktproblematiek en de inzet van personeel uit andere sectoren hetgeen geen sinecure is gezien de arbeidsmarktproblematiek die daar ook speelt.

Zelfmelders pilots 3Noord en Kleinschalige Voorziening (KV) Middelburg

In de pilot 3Noord werken de provincies Friesland, Groningen Drenthe samen met de penitentiaire inrichtingen (PI's) in Veenhuizen en Leeuwarden. Professionals leggen contact met zelfmelders uit de regio en die worden in de PI geplaatst (niet specifiek in de BBA). Het niet opnemen van zelfmelders heeft een tijdelijk effect op deze pilot omdat het op korte termijn voor DJI lastig is om te differentiëren tussen de verschillende zelfmelders. Ketenpartners worden hierover door DJI geïnformeerd.

De KV Middelburg bevindt zich in de BBA van de PI Middelburg. Naast de reguliere BBA-populatie kunnen hier ook geselecteerde zelfmelders worden geplaatst. Door DJI en DGSenB wordt bezien of geselecteerde zelfmelders toch geplaatst kunnen blijven worden. Ketenpartners worden hierover door DJI geïnformeerd.

4. Toelichting

4.1 Politieke context

De Kamer is op 26 oktober jl. geïnformeerd over het acute dreigende capaciteitstekort en mogelijke maatregelen.

Tevens is de Kamer bij de stand van de uitvoering en de voortgangsbrief Gevangeniswezen over de structurelere personeelsproblematiek bij DJI geïnformeerd.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid

Datum
27 november 2023

Ons kenmerk
5066042

4.2 Juridische overwegingen

DJI heeft reeds zelf de bevoegdheid om zelfmelders niet op te nemen. Het inzetten van die maatregel schept de tijd om de (juridische) uitwerking voor het aanpassen van de plaatsingscriteria en de elektronische monitoring aan het einde van detentie uit te werken.

4.3 Krachtenveld

DJI is betrokken bij de totstandkoming van de Kamerbrief. De brief is verder afgestemd met de leden van het Coördinerend Beraad Executie (CBE): OM, politie, CJIB, reclassering en de rechtelijke macht.

4.4 Uitvoering

De capaciteitsdruk bij DJI is hoog. Noodmaatregelen zijn daarom onvermijdelijk. Een aantal van de noodmaatregelen kunnen echter gedeeltelijk afdoen aan de gedachten van de Wet Straffen en Beschermen (straf is straf, veilige terugkeer, gedrag telt) afhankelijk van hoe de maatregelen worden ingezet. Bij de uitwerking van de maatregelen zal worden getracht zoveel mogelijk te werken in lijn met de gedachten van de Wet.

4.5 Implementatie

DJI richt een taskforce capaciteit & plaatsing in om de problematiek effectief aan te kunnen pakken. Dit team krijgt de opdracht om op dagelijkse basis de voortgang te monitoren, keuzes te maken in de plaatsing van de instromende gedetineerden en met voorstellen te komen om de capaciteitsproblemen aan te pakken. Daarbij wordt er zowel naar voorstellen op de korte termijn als op de middellange en lange termijn gekeken. Naast de taskforce wordt er op wekelijkse basis met ketenpartners overlegd.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid

Datum
27 november 2023

Ons kenmerk
5066042